"ئار الاپتان باتىر قايىتتى جاملا نىمرت ئۆتۈتنىن"

ـــ "بۇگىنگى جۇڭگو" جەلىلەس شولۇى (6)

شىنجۋا اگـەنتىگىنىڭ تىلشىلەرى **تۆ جـۇڭجـاڭ، ۋ جيڭ، شى يۇيسىن، لي دايشياڭ**

"ۇرىسۇدى قالامايمىز، ۇرىسۇدان قورقىپايمىز، قاجەتتى كەزدە ۇرىسپاۋغا شاراسزبىز". ئىراز ۋاقىتتان بەرى امەريكا قۇراما شتاتتارى جاقتىڭ زورەكەرلىك جۇرگىزۇى جۇڭگو ـ امەريكا قۇراما شتاتتارى ەكونومىكا ـ ساۋدا قاجالىسىنىڭ ۇزدىكسىز ئورشۇىن كەلتىرىپ شىعارىدى. حاۋىپ ـ قاتەر، سىن ـ سايىس الدىندا، ئىبر ميلليارد 400 ميلليونعا تاياۋ جۇڭگو حالقى ئىبر تىلەكپەن نىتماقتاسىپ، قايراتتانا ەكپىندەي ىلگەرىلەپ، جەڭىمپاز قۇدىرەتتى كۇش تۇىنداتتى.

حالىق ـــ ناعىز قاھارمان. بۇگىنگى جۇڭگودا سان ميلليوندىعان حالىق وتانعا سۇيىسپەنشىلىگىن مازداتىپ، كۇرەس جاساۋ كۇش ـ قۇاتىن ۇيىستىرىپ، جۇڭگو ارماننىن جۇزەگە اسىرۇ جولىندا قۇلشىنا كۇرەس جاساپ وتىر. جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىنا كوز جىبەرسەك، "ئار الاپتان باتىر قايىتتى جاملا نىمرت ئۆتۈتنىن" ايىندى كورىنىسى مەن مۇندالايدى.

■ جۇڭگو حالقىنىڭ جۇرەگىنە تەرەڭ تامىر تارتقان وتانشىلدىق نىتا ئىزدىك قىينىشلىقتاردان، كەدەرگىلەردەن اتتاپ وتەتىن كۇش قاينارىمىز

بىرنەشە كۇننىڭ الدىندا، ساقا قاھارمان جاڭ فۇچىڭنىڭ نزگى سىتەرى يىتەرنەتتە كەڭ تارالدى. جاڭا جۇڭگو 70 جىلدىق بوران ـ شاشىندى باستان كەشىردى، سان قاتەردى سىرىپ وتكەن اتويشى قوسىننىڭ مۇشەسىنەن شەكارادىعى تاۋلى قالانىڭ قاراپايىم كادرى بولۇعا دەيىن، جاڭ فۇچىڭنىڭ قىزمەت ورىندا، سالاۋاتىندا توقتاۋسىز وزگەرىس بولعانىمەن، ونىڭ وتانعا دەگەن رياسىز جۇرەگى باستان ـ اياق وزگەرمەدى.

كوپتىڭ قامىن ويلاپ، وتان ۇشىن شىن نيەتپەن ۇلەس قوستى. جاڭا داۋىردەگى جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىندا قاھارماندار مولىنان شقتى.

حۇاڭ دانيان شەتەلدىك ەرەكشە مول ماملەسىن تاستاپ، باتىل تۇردە ەلگە ورالىپ، ەلىمىزدەگى وزىق تەحنيكانىڭ بوستىعىن تولتىرۇعا ۇمىر بويى ەڭبەك ەتتى.

جۇڭ ياڭ ۇمىرىنىڭ سوڭعى 16 جىلىندا ۇستىرتى ارالاپ، 40 ميلليون تۇقىم "قازىناسىن" جيناپ، جۇڭگونىڭ بىرتىندەپ جەتىلۋ بيولوگيا عىلىمى سالاسىندا چاپونيامەن، ەۋروپامەن، امەريكا قۇراما شتاتتارىمەن شقتىعى تەڭ تۇرۇنا مۇمكىندىك جاسادى.

ۋاڭ جيساي سۇ، ەلەكتر جوق، وسىمدىكتىڭ ۇسىنىڭ ۇزىنىڭ ۇزى قيىنعا تۇسەتىن وقشاۋ ارالدا 32 جىل تاپجىلماي تۇرىپ، ەڭ جالىندى جاستىق ورالىن بۇكىلدەي وتانىنىڭ تەڭىز قورعانسىز بىستەرىنە ارنادى...

ئار جولى مەملەكەت ۇندەۋ شعارعاندا، بىستىق نىتا قاشاندا جالىندادى.

38 جىلدىڭ الدىندا جۇڭگو ەرلەر ۋولەيبول كوماندىسى تۇڭعىش رەت ازيادان وزا شقتى، جۇڭگو ايەلدەر ۋولەيبول كوماندىسى تۇڭعىش رەت دۇنيە جۇزىلىك اعا جۇلدەگەرلىك مىنبەسىنە كوتەرىلدى، "نىتماقتاسىپ، جۇڭحۇانى كورگەيتەيىك" ۇندەۋى قۇلپىرعان مەكتەپ اۇلاسىنان بۇكىل جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىنا تارالدى.

وتاندى ئسۇيۇ جالىنداعان الاۋ سياقتى ئىزدى ەلەمىز قىينىشلىق قىسپاعندا قالعان ساتتە، شەتەل شاپقىنشىلىعى مەن ەزگىسىنە قارسى تۇرىپ، سوعىس تۇتەگىندە ۇلت تاۋەلسىزدىگىن جۇزەگە اسىرۇعا نىتالاندىردى.

وتانعا ۇلەس قوسۇ باستان ـ اياق اسقاق جەلبىرەگەن تۇ سياقتى ئىزدىك نەشە ون جىلدا دامىعان ەلدەر نەشە ئجۇز جىلدا باسىپ وتكەن وسىزمانداندىرۇ بارىسىن ورىنداۋىمىزعا، زور وزگەرىس تۇدىرعان ادامزات كەرەمەتىن جاراتۋىمىزعا، الەمدى سۇيىندىرگەن كۇرەس جاساۋ داستانىن جازۋىمىزعا ئجون سىلتەدى.

ەلدى قۇدىرەتتەندىرۇ ماڭگى سونبەيتىن ارمان، ول ئىزدى پرينسيپ جانە تومەن شەك الدىندا اعاتتىق وتكىزبەۋىمىزگە، قىسىم مەن كەدەرگى الدىندا استە شەگىنشەكتەمەۋىمىزگە نىتالاندىردى.

قۇربان بەرۋ بولعانى ۇشىن ەرلىك جىگەر تاسقىنداپ، جارلىق شاشتىق اي مەن كۇنگە جاڭا الەم اش دەپ ناق.

ەڭسە كوتەرۋدەن بايۇعا، ونان قۇدىرەتتەنۋگە دەيىن، حالىق ـــ كەرەمەتتەردى جاساۋشى، تاريحتىڭ ەستەلىككە الۋشىسى، وسى ۇلى ەلدى اسقاق تۇرعىزعان ناعىز قاھارمان!

وتانعا ۇلەس قوسۇ ەركىن ساۋلەلەندىرگەن، ەلدى قۇدىرەتتەندىرۇ ارەكەتىنە ات سالىسقان ئاربىر ادامنىڭ بارلىعى وتانىنىڭ اتى ـ زاتىنا ساي "ناعىز قاھارماندارى"، بارلىعى جاڭا داۋىرگە ۇلەس قوسقان باس كەيىپكەرلەر.

■ جۇڭگو حالقىنىڭ جۇدىرىقتاي جۇملعان نىتماق كۇشى ئىزدىك حاۋىپ ـ قاتەرگە، سىن ـ سايىسقا توتەپ بەرەتىن بەرىك قورعانىمىز

جاز باسى، ۋىنچۋان اۋدانى مياىنسى قالاشىعى شىنرۇي شيە ەگىنشىلىك كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ ولەشەمدەنگەن جەمىس باقشاسى جەمىس ۇزۇۋ قاربالاستىعىنا ئتۇستى. ەلەكتروندىق ساۋدا تۇعىرىنا جانە وسى زامانعى زات ايناليمىنا سۇيەنۋ ارقىلى تۇتاس اۋداندىعى 27 مىڭ مۇ جەرگە ەگىلگەن ئتاتتى شيەنىڭ جەمىسى 24 ساعاتتا بۇكىل ەلدەگى 1 ـ ساناتتاعى قالالارعا ساتىلدى.

وتكەن ۋاقىتقا قايىرىلا قاراساق، 2008 ـ جىلى 5 ـ ايدا بۇل ارادا ەرەكشە اۇىر جەر سىلكىنىسى تۇىلىپ، بار الاپ كۇيزەلىسكە ۇشىراعان ـ دى.

اسكەري ئبولىمىنىڭ كوماندىر ـ جاۋىنگەرلەرى ئتۇن بويى كومەككە شقتى، پارتيالى كادرلار الدا اتويلاپ ئجۇردى، قارجى نسانى ساياساتى ەرەكشە قولداۋ كورسەتتى، تۇتاس قوعامنىڭ مەيىر جەتكىرۇ جىلۇى ۇزدىكسىز قۇيىلىپ جاتتى... بۇل ئبىر جاق قىينىشىلىققا ۇشىراسا، جان ـ جاقتان كومەك كورسەتۋدەي اسەرلى كورىنىستىڭ كۇاسى، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ جالپى جۇرتتى اسەرلەندىرگەن نىتماق كۇشىنىڭ وشپەس ەستەلىگى بولىپ تابىلادى.

بىرلىك قامالىن ورناتۋدىڭ نە ەكەندىگىن جۇڭگو حالقىنان ارمان تۇسىنەتىن ەشكىم بولماسا كەرەك.

ازۇلى ەلدەر شاپقىنشىلىق جاساپ، بار الاپتا تەنتىرەگەن، كۇيزەلىسكە ۇشىراعان جۇرتشىلىق... ئبىز بۇرىن قايىسپاي ـ قايتپاي: "قوزعال! قۇل بولعىسى كەلمەگەن جان! جان تانىمىزبەن سوعايىق جاڭا ۇلى قورعان" دەپ جىرلاعان بولاتىنبىز.

دۇلەي تاسقىن ئجۇردى، سارىس كەلدى... ئبىز كەزىندە جىلاي دا ئجۇرىپ كۇلدىك، تالاي بوران ـ شاشىندى باستان كەشىرىپ، تالاي اسۇلاردان وتتىك.

بۇگىنگى جۇڭگو جەڭىستەن ـ جەڭىستەرگە قول جەتكىزىپ، تالاي كەرەمەتتەردى جاراتتى، مۇندا پارتيا مەن حالقىنىڭ باستان ـ اياق بىرگە ويلاۋىنا، بىرگە ىستەۋىنە، بۇكىل ەلدەگى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئبىر نيەتپەن ۇندەسىپ، ئبىر ـ بىرىنە قارايلاسۋىنا ارقا سۇيەدى.

ەشقانداي كۇش جۇڭگو حالقىنىڭ ارماندى جۇزەگە اسىرۇ قادامىن توسا المايدى. جۇڭگو ارمانى زاۋود، كاسىپورىنداردىڭ سەحتارىندا، ەلىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرلەرىنىڭ تاجىريبەحانالارىندا، "ئىرى ەل شەبەرلەرى" توككەن تەر مونشاقتارىندا، نزدەنگىش زيالىلاردىڭ كىتاپ وقىعان اسقاق ۇندەرىندە ساقتالعان...

بۇگىنگى جۇڭگودا 900 ميلليونعا جۇىق ەڭبەككۇش، جوعارى ئبىلىم العان نەمەسە ماماندىق شەبەرلىگى كە يە 170 ميلليون دارىندى، 100 ميلليوننان استام بازار تۇلعاسى، الەمدەگى ەڭ ۇلكەن كولەمدەگى ورتاشا اۋقاتتى قاۋىم شوعىرى نەگىزى معىم "دۇنيە ئجۇزى زاۋودى" بولۇمەن بىرگە، ساۋدا ورايى شەكسىز "دۇنيە ئجۇزى بازارى" دا.

امەريكا قۇراما شتاتتارى ـ جۇڭگو ساۋدا كومىتەتىنىڭ تەكسەرۋىندە كورسەتىلۋىنشە، 90%تى ۇستايتىن امەريكا قۇراما شتاتتارى قارجىلاندىرعان كاسىپورىن جۇڭگو ەڭ ماڭىزدى ئبىر بازار دەپ قاراعان، 95%تى ۇستايتىن امەريكا قۇراما شتاتتارى قارجىلاندىرعان كاسىپورىن جۇڭگوعا قارجى قوسۇدى ساقتايتىندىعىن نەمەسە ارتتىراتىندىعىن بىلدىرگەن؛ چاپونيا ساۋدانى گۇلدەندىرۇ قۇرىلىمىنىڭ مالىمەتىندە كورسەتىلۋىنشە، چاپونيا كاسىپورىندارىنىڭ سىرتقا ەكسپورت ەتۇ، قارجى قوسۇ، شەكارا اتتاعان ەلەكتروندىق ساۋدا ستراتەگياسىندا جۇڭگو بازارى تۇگەلدەي ئبىرىنشى ورىندا ەكەن...

■ جۇڭگو حالقىنىڭ اسقاق كۇرەس جاساۋ كۇيى ايىندى ۇلى بستەردى جۇزەگە اسىرۇداعى سەنىم قاينارىمىز

2019 ـ جىلى 5 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى ەڭ سوڭعى ەكى كەدەي اۋدان يانچۋان مەن يچۋاننىڭ كەدەيلىك قالپاعىن الپ تاستاۋىنا نلەسە، يان ـ ان تاقىر كەدەيلىككە قوش ايتتى.

امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ئتىلشىسى ەدگار سنوۋ «باتىسقا ساپار بايانىندا» وسى ارانى "مەن جۇڭگودان كورگەن ەڭ كەدەي وڭىرلەردىڭ ئبىرى" دەپ بايانداعان بولاتىن.

"ئوزىڭ بىسكە كىرىسسەڭ، كىم مەن تاماقتان تارىقپايسىڭ" ـــ يان ـ انداعى زور ئوندىرىس قوزعالىسىنىڭ ەسكەرتكىشىندەگى بۇل ئسوز تىنىماي ئوزىن قۇدىرەتتەندىرۇ سىندى جۇڭحۇا ۇلتى رۇحىن ئتۇسىندىرىپ تۇر.

جياڭشي گانجوۋدىڭ يۇيدۇ وزەنى بويى. 85 جىلدىڭ الدىندا ورتالىق قىزىل ارميا وسى جەردە 10 مىڭ ليلىق ۇزاق جورىقتىڭ العاشقى قادامىن باستى؛ قازىر مول سيرەك جەر ەلەمەنتتەرى بايلىعىنا يە بۇل قىزىل ئوڭىر جۇرت نازارىن وزىنە بارىنشا بۇردى.

"10 جىلدان استام ۋاقىت ىزدەنىس جاساۋ، جاڭالىق اشۋ ارقىلى ئبىز جاڭا ۇرپاق ەكولوگيالىق ورتانى قورعايتىن تەحنولوگيانى قولدانىپ سيرەك جەر ەلەمەنتتەرى قاتتى ماگنيتتى ماتەريالدىڭ جىلدىق ئونىم مولشەرىن 7000 تونناداى اسىرۇعا مۇمكىندىك جاساپ، جاڭا ەنەرگيا مەن ەنەرگيانى ۇنەمدەپ، قورشاعان ورتانى قورعاۋ ساناسىنداعى وزەكتى قولدانىلاتىن ماتەريالمەن قامدايتىن وزىق قامداۋشىعا اينالدىق"، ـ دەدى جياڭشي جينلي تۇراقتى ماگنيت ەلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جاۋاپتىسى.

"جۇڭگونىڭ جاساماپازدىق تابىستارى ەشكىمنەن ۇرلاپ الۋدان، ەشكىمنەن تارتىپ الۋدان كەلگەن ەمەس، ونى جۇڭگولىقتار تاباندى ەڭبەگىمەن جاساپ شىققان"، ـ دەدى مەملەكەتتىك ئبىلىم مەنشىگى ۇقىعى مەكەمەسى قورعاۋ، سايكەسترۋ مەڭگەرمەسىنىڭ باستىعى جاڭ جىچىڭ.

"دۇڭفاڭحۇڭ"نان دۇنيە جۇزىنە شارىقتاپ "موزى" اتتى جاساندى جەر سەرىگىنىڭ اسپانعا سامعاۋىنا دەيىن، "فۇشىڭ" اتتى جۇردەك پويەزدىڭ جەلدەي ەسۇىنەن C919 ئىرى ۇشاعىنىڭ اسپاندا سامعاۋىنا دەيىن، بەيدوۋ جۇيەسىنىڭ دۇنيە جۇزىنە قىزمەت وتەۋىنەن، "ەكى بوىما، ئبىر سەرىك"تىڭ دۇنيەگە كەلۋىنەن "چاڭى ـــ 4"تىڭ دۇنيە جۇزىندە تۇڭعىش رەت ايدىڭ ارعى بەتىنىڭ كەسكىنىن جولداۋىنا دەيىن... جاڭا جۇڭگونىڭ ەلىم ـ تەحنيكالىق داۋۋ تاريحى ـــ ورىكەندەپ كەلە جاتقان ئبىر مەملەكەتتىڭ تىنىماي ئوزىن قۇدىرەتتەندىرۇ كۇرەس تاريحى.

تاۋدى جارىپ جول سالدى، سۋدى كەسىپ كوپىر سالدى. رەفورما جاساۋدىڭ، ەسىك اشۋدىڭ 40 جىلىندا شىڭدالىپ شت جاڭا تۇلەگەن جۇڭگو ئتيمىسىز جاعدايدا دا جوعارى ساپالى داۋۋدىڭ سىماتىن ۇزدىكسىز اسقاقتاتتى.

كولەمدى بولات ـ تەمىر كاسىپورنى جيڭيە توبىنا قاراستى زىڭشاي جاساۋ ەلىم ـ تەحنيكا سەرىكتەستىگىنە بارساڭىز، ەداستۇرلى بولات زاۋودتارىندا ۇنەمى كەزدەسەتىن ئوندىرىس بەينەسىن كەزدەستىرمەيسىز، ۇلكەن سەحتىڭ شىنىدە زەردەلىلەنگەن جابدىقتارىن نەبارى بىرنەشە جۇمىسشى عانا باسقارىپ ەرەكشە ۇساق مەتال ۇنتاعىن وندىرۇدە.

"2 كيلوگرام ۇنتاقتىڭ قۇنى ئبىر تونىنا بولاتىپەن بارابار". جيڭيە توبىنىڭ جاۋاپتىسى تانىستىرىپ بىلاي دەدى: سەرىكتەستىك حالقارادىعى وزىق ەرەكشە ۇساق مەتال ۇنتاعىن ئوندىرۇدىڭ تۇتاس جۇيەلىك جاساۋ تەحنيكاسىن مەڭگەرىپ، لازەر نۇرىمەن قايتا جاساۋ، 3D پرينتەرىمەن ونىمدەردى باسۋ سياقتى كوپتەگەن جاساندى زەردەلىك جاساۋ ـ ئوندىرىس جەلىسىن ورناتتى.

جۇڭگو ـ امەريكا قۇراما شتاتتارى ەكونومىكا ـ ساۋدا قاجالىسىنان قالىپتاسقان "ماجبۇرلەمەلى" قىسىم استىندا، جۇڭگو كاسىپورىندارى سىن ـ سايىسقا قارسى اتتانىپ، دشكى كۇشتى قاجىرلىلىقپەن جەتىلدىرىپ، وزەكتى تەحنيكا قابىلەتىن جوعارىلاتۋ ارقىلى ەكونومىكانىڭ تىپىندە بۇرىلىس جاساۋ مەن قامداۋ جاعىندىعى قۇرىلىمدىق رەفورمانىڭ ونىمدىلىگىن ارتتىرۇعا دەم بەردى.

2 ـ كەزەكتى "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول" حالقارالىق سەلبەستىك تالقى مىنبەرى اشىلعان كەزدە ئار ەلدىڭ ونەركاسىپ ـ ساۋدا سالاسىنىڭ قايراتكەرلەرى 64 ميلليارد دوللاردان استام نسان سەلبەستىك كەلىسىمنە قول قويىستى. "دۇنيە ئجۇزى زاۋودى" ورايدى مەقتى يگەردى، "جۇڭگو زەردەلى جاساۋى" دۇنيە جۇزىنە قادام باستى.

رەسەي عىلىم اكادەمياسى قيىر شعىس زەرتتەۋ ورنىنىڭ اعا زەرتتەرەمەنى اناستاسيا "جۇڭگونىڭ 'ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول' باستاماسى قاتىستى مەملەكەتتەردىڭ قارسى الۋىنا يە بولدى، جۇڭگونىڭ ونىمدەرى بىرتىندەپ جەرگىلىكتى بازاردى اشا باستادى" دەپ قارادى.

ۇلى گۇلدەنۋ ساپارىندا، جۇڭگو حالقىنىڭ ۇلت مۇددەسىن جانە مەملەكەتتىڭ بەدەلىن قورعاۋداعى سەنىمى وسكەلەڭ بىردەي، بەكىمى تاستان بەرىك. ئبىز شي جينپيڭ جولداستى ۇيىتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ توڭىرەگىنە تىعىز نىتماقتاسىپ، حالققا تىعىز ارقا سۇيەسەك بولعانى، جەڭىپتىن قينىشىلعىمىز، اسپايتىن بوگەتىمىز بولمايدى، تىندىرا المايتىن ايىندى ۇلى ئىسىمىز بولمايدى.

(شىنحۋا اگەنتىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 31 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)

ابىليكىم ەلەكتروندىق ساۋدا ارمانىنا جەتۋگە بارعان سايىن جاقندداي ئتۇستى

(باسى 1 ـ بەتتە)

"بلگەردە مەن ئدىني ۇشقارى يدەيانىڭ نقپالىنا وتە اۇىر ۇشىرادىم، ولار نە ايتسا، سوعان سەندىم، قۇيىنا تەرەڭ باتىپ، شىعا الماي قالدىم". ابىليكىم بىلاي دەدى: "پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ ماعان ئبىلىم جانە شەبەرلىك ۇيىرەتكەندىگىنە، اق پەن قارانى ايقىن ايىرۇدى ۇيىرەتكەندىگىنە، سونىمەن بىرگە ۇزدىكسىز ئبىلىم الۋ ورايىن جاراتىپ بەرگەندىگىنە العىس ايتامىن".

وقۋ تاۋسۇدىڭ الدىنداعى ئبىر كۇن ابىليكىمنىڭ ەسىنەن ماڭگى شقپايدى. "وقۋ تاۋسىاتىن بولدىم، مەن قايتكەندە جالعاستى مەكتەپتە وقۋعا بولاتىندىعىن ويلادىم، سول كۇنى كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ، باۋلۋ ورتالىعىنىڭ وقىتۋشىلارى مەنەن ورتا تەحنيكۇم مەكتەپتە وقىعىڭ كەلە مە، كۇتىمدەۋ، بۇعالتىرلىق جانە ەلەكتروندىق ساۋدا سياقتى ماماندىقتاردى تاڭداۋىڭا بولادى دەدى". ارمانى شىندىققا اينالاتىن بولدى، ابىليكىم بەينە ئتۇس كورگەندەي سەزىندى، ول تەبىرەنگەن سەزىممەن مۇعالىمنا: "مەن ەلەكتروندىق ساۋدانى ۇيىرەنەمىن!"، ـ دەيدى.

بىرنەشە كۇننەن كەيىن ابىليكىمنىڭ ئوتىنىشى ماقۇلدانادى، "مەن ئتۇن بويى كوز ىلمەدىم، ارى ـ بەرى اۇناقشىپ، كۇلە بەردىم". مىنە وسىلايشا ول ورتا تەحنيكۇم مەكتەپتىڭ وقۋشىسى بولادى.

قازىرگى تاڭدا ابىليكىمنىڭ ەڭ ۇناتىپ باراتىن جەرى مەكتەپتىڭ كىتاپحاناسى. كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ، باۋلۋ ورتالىعىندا، ول كىتاپ وقيتىن تاماشا ادەت قالىپتاستىردى، جاڭا مەكتەپكە بارعاندا دا بۇرىنعىداي كىتاپحانانىڭ ۇنەمىلىك قونىعى بولىپ، ئبىر جاعىنان، كىتاپ كورىپ، ەندى ئبىر جاعىنان، نقشامداپ ەستەلىك قالدىرىپ وتىردى. ونىڭ ەستەلىك داپتەرىنىڭ ىشكى مۇقابىسىنا: "ئبىلىم تاعدىردى وزگەرتەدى، ۇيىرەنۋ بولاشاققا جەتكىزەدى" دەگەن جازۋ رەپ ـ رەتتى جازىلعان.

بۇل ارادا ابىليكىم ەلەكتروندىق ساۋدا بىلىمدەرىن قۇلشىنا ۇيىرەندى، وقۋ تاۋسقان سوڭ ول ورتا تەحنيكۇم ديپلومىنا يە بولادى. مۇنان سىرت، ابىليكىم ئار اپتادا تاعى 4 ساعات تەلەۋيزيا داشۋەسىنىڭ ساباعىنا قاتىناسادى، ەگەر وقۋىن ئساتتى تامامداسا، ول تاعى جوعارى تەحنيكۇم ديپلومىن دا الاتىن بولادى.

■ مەيىر باستان ـ اياق جالعاستى

مەكتەپكە كەلۋدەن بۇرىن، ابىليكىم كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ، باۋلۋ ورتالىعىندا تۇعان كۇنىن وتكىزدى، مۇعالىم وعان تۇعان كۇن بالكۇلشەسىن الىپ بەردى، كۇرسانتىار تۇعان كۇندى قۇتتىقتاۋ ئانىن ايتتى. "باۋلۋ ورتالىعىنداعى مۇعالىمدارىدى ساعىنامىن، ولار ۇيىمدەگىلەر سياقتى ماعان قارايلاستى"، ـ دەدى ابىليكىم، قازىر حوتان ايماقتىق ورتا دارەجەلى كاسىپتىك تەحنيكا مەكتەبىنىڭ ونىڭ ەندى ئبىر ۇيىنە اينالدى، سۇيىسپەنشىلىك پەن مەيىر وسى ارادان جالعاسىن تاپتى.

ابىليكىم مەكتەپكە كەلىپ كوپ ۇزاماي قىزىپ اۇرىپ قالادى، "مۇعالىمدار مەنى شىپاعاتىنا ۇكول قويۋعا اپارىپ، كەزەكتەسىپ قارادى، ساباقتاستارىم دا كەلىپ كوڭىل سۇرادى." مەيىر قۇشاعىنا بولەنگەن ابىليكىم ئوزىن بارىنشا باقتىتى سەزىندى.

تۇسته ابىليكىم ئتىلشىنى ەرتىپ مەكتەپ اۇلاسىن اينالدىردى، ئجۇرىپ كەلەدى، سەكىرىپ كەلەدى، جۇزىنەن كۇلكى ەسىپ تۇر.

ابىليكىم ئتىلشىنى جاتاعىن كورۋگە شاقىردى، كىرلىك، كورپە قاپ تاپ ـ تازا ەكەن، رەتتەۋ سورەسىندە ورامال ئىلىنىپ، تومەن جاعىنا سۇيرەتپە شاقاي، شلاپشىن قويىلعان، تەسەكتىڭ استى جيناۋ ساندىعى ەكەن.

"جەكەلىك تۇرمىس بۇيىمدارى، كىيىم ـ كەشەك، اياق كيىم تۇگەلدەي تەگىن تاراتىلادى، اياق كيىمىمدى كوردىڭ بە، ساپاسى قانداي جاقسى". ابىليكىم سويلەپ تۇرىپ سۇ جاڭا اياق كيىمىن كورسەتتى.

ئتىلشى حوتان ايماقتىق ورتا دارەجەلى كاسىپتىك تەحنيكا مەكتەبىنىڭ پارتكوم شۇجيى حى شيۇيۇنگە تىلشىلىك جاسادى، ول بىلاي دەدى: كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ، باۋلۋ ورتالىعىنان وقۋ تاۋسقان كۇرسانتىار مەكتەپكە كىرگەننەن كەيىن، مەملەكەتتىڭ "ئۇشتى كەشىرىم ەتۋ، بىرگە جاردەماقى بەرۋ" ساياساتىنان ـــ وقىتۋ اقىسىن، وقىتۋ ماتەريالى اقىسىن، جاتاق اقىسىن كەشىرىم ەتۋدەن، تۇرمىستىق جاردامداماقى بەرۋدەن يگىلىكتەنەدى. "ئبىلىم بەرۋدەن سىرت، مەكتەپ تۇرمىس جاعىنان ولارعا بارىنشا قارايلاسىپ، سۇيىسپەنشىلىك جاقتان ولارعا كوڭىل ئبولىپ، قامقورلىق جاساپ، وسى جاستاردىڭ سەنىم ورناتىپ، ومىردەگى كۇرەس نسانىاسىن تابۋىنا كومەكتەسەدى"، ـ دەدى حى شيۇيۇن.

ئتىلشى ابىليكىمنىڭ جاتاعىنىڭ قابىرعاسىنا جاپسىرىلعان كۇلگىن رەڭدى كىشكەنە كارتىچكاعا: "مەنىڭ ارمانىم ـــ ۇيىرەنگەن بىلىمدەرىم ارقىلى اتا مەكەنىمنىڭ داۋىنا ۇلەس قوسۋ..." دەپ جازىلعاندىعىن كوردى.

■ ارماندى قۇلشىنا جۇزەگە اسىردى

كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ، باۋلۋ ورتالىعىنداعى ۇيرەنۋ كەزىندە، ابىليكىم مەن ساباقتاستارى ئبىرشاما جۇيەلى ۇيرەنۋ جانە باۋلۋ قابىلداعاندىقتان، ولاردىڭ جالپىلىق ساپاسى مەن ئبىلىم الۋ نىتاسى ورتا تەحنيكۇمدا عى مۇعالىمدارىدى توتەنشە قۇاندىردى. ئدىلنۇر ابەيدوللا كەزىندە ابىليكىمنەن نە ئۇشىن ەلەكترونداق ساۋدا ماماندىعىن تاڭداعاندىعىن سۇراعاندا، ول: "قازىر يىتەرنەت ئداۋىرى، مەن ەلەكترونداق ساۋدا ارقىلى قىستاقتاعى شىلان، جاڭعاق جانە انار سياقتى ەرەكشە ونىمدەردى سىرتقا ساتسام دەيمىن" دەپ جاۋاپ بەرگەن.

مەكتەپتە ابىليكىم قۇلشىنا ۇيرەندى، اپتا سوڭىندا ۇينە قايتقاندا، سومكەسىن قويا سالىپ باراتىن ئبىرىنشى جەرى قىستاقتىڭ ەلەكترونداق ساۋدادان قىزمەت وتەۋ پۇنكتى. كاسىپتىك ئبىلىم يگەرگەن ول تاعى قىزمەت وتەۋ پۇنكتىنىڭ جاۋاپتىسىنا: "تاۋاردىڭ ساپاسى وتە ماڭىزدى، سونىمەن بىرگە قوراپتاۋعا دا ئمان بەرۋ كەرەك"، ـ دەپ ۇسىنىس بەردى.

اپتا سوڭىندا ئتىلشى ابىليكىممەن بىرگە قاراقاش اۋدانى اقسارايى اۋىلى باشقۇمباق قىستاعىنا قايتادى. ابىليكىم تاعى دا الدىمەن قىستاقتىڭ ەلەكترونداق ساۋدادان قىزمەت وتەۋ پۇنكتىنە بارىدى، ەلەكترونداق ساۋدادان قىزمەت وتەۋ پۇنكتىنىڭ جاۋاپتىسى ونىڭ ۇسىنىسىن قابىلداعاننان كەيىن تاپسىرىستىڭ مولايعاندىعىن ايتتى، ابىليكىم بۇدان توتەنشە قۇاندى.

باشقۇمباق قىستاعى 2000 مۇ جەرگە جاڭعاق ەككەن، جىلدىق ئونىم مولشەرى 300 تونناداى اسادى، مۇنداعى ئاربىر ەگىنشى وتاسى جاڭعاقتىڭ جوعارى باعاعا ساتىلۋىن تىلەيدى. "وقۋ بىتىرگەننەن كەيىن، مەن يىتەرنەتتىك دۇكەن اشىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جاڭعاق، شىلان جانە انار سياقتى ەرەكشە اۇىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنە ساتۋىنا كومەكتەسەمىن"، ـ دەدى ابىليكىم بەرىك سەنىممەن.

باشقۇمباق قىستاعىنىڭ ئبىرىنشى شۇجيى نۇرماماەت اسەنجان ابىليكىمنىڭ جەتىلگەننىن جانە وزگەرىسىنە بارىنشا قۇاندى، "قىستاق ەلەكترونداق ساۋدانى دامىتۋدا، قازىر ەڭ كەمشىل بولىپ وتىرعانى ماماندانعان دارىندى، ونىڭ وقۋ ئبىترىپ قايتىپ كەلىپ ارتقىشىلىعىن ساۋلەلەندىرىپ، قىستاق تۇرعىندارىن بايۇعا باستاۋىن ئۇمىت ەتەمىن".

بۇل جونىندە ابىليكىم جوسپار جاساي باستادى، ول تاعى ئبىراز ئبىلىم قورىن توپتاپ، ئار اپتادا اۇىلعا قايتقاندا قىستاق تۇرعىندارىنا ەلەكترونداق ساۋدا بىلىمدەرىن ۇيرەتىپ، كوپشىلىكپەن بىرگە ئبىر جاعىنان امالياتتان وتكىزىپ، ئبىر جاعىنان العا باسپاقشى.